

Sygn. akt VIII U 1377/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2014 r. w Gliwicach

sprawy R. W. (W.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu działalności gospodarczej

na skutek odwołań R. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 25 kwietnia 2014 r. **nr** (...)

nr (...)

oddala odwołania.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt VIII U 1377/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 kwietnia 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że w okresie od 1 stycznia 1999r. do 30 listopada 1999r., od 1 stycznia 2000r. do 29 lutego 2000r. i od 1 grudnia 2012r. do 20 lutego 2014r. R. W. podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Nadto kolejną decyzją z dnia 25 kwietnia 2014r. stwierdzono, że płatnik składek był zobowiązany do opłacania składek na Fundusz Pracy za okres podlegania obowiązkowo do ubezpieczeń społecznych, tj. od 1 stycznia 1999r. do 30 listopada 1999r., od 1 stycznia 2000r. do 29 lutego 2000r. i od 1 grudnia 2012r. do 20 lutego 2014r.

W odwołaniu ubezpieczony domagał się zmiany powyższych decyzji poprzez stwierdzenie nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, a w szczególności w okresach od 1 stycznia 1999r. do 30 listopada 1999r., od 1 stycznia 2000r. do 29 lutego 2000r. i od 1 grudnia 2012r. do 20 lutego

2014r., ponieważ w tych okresach świadczył pracę na podstawie umowy o pracę, a działalność gospodarczą prowadził faktycznie do grudnia 2000r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swe dotychczasowe stanowisko.

Sąd ustalił co następuje:

R. W. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej nr (...) w okresie od 1 kwietnia 1998r. do 20 lutego 2014r. oraz na podstawie wpisu nr II/838/98 w okresie od 3 września 1998r. do 30 marca 2001r.

Z tytułu prowadzonych działalności gospodarczych odwołujący dokonał zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych począwszy od dnia 1 stycznia 1999r.

Ustalono, że płatnik składek złożył w ZUS dokumenty rozliczeniowe za miesiące:

- 01/1999r. z rozliczoną składką jedynie na ubezpieczenie zdrowotne,
- 02/1999r., 03/1999r., 06/1999r., 09/1999r., 01/2000r., 02/2000r., z rozliczonymi składkami na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Nadto R. W. jako osoba prowadząca działalność gospodarczą został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych na koncie płatnika składek (...) S.C.:

- w okresie od 1 grudnia 1999r. do 31 grudnia 1999r., od 1 marca 2000r. do 31 grudnia 2000r. oraz od 1 października 2001r. do 31 grudnia 2001r. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego,
- w okresie od 1 stycznia 2001r. do 30 września 2001r. do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego.

Dalej ustalono, że R. W. był zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu zatrudnienia jako pracownik u płatnika składek:

- G. N. w okresie od 1 stycznia 2001r. do 30 września 2001r.;
- (...). z o.o w okresie od 1 stycznia 2002r. do 31 grudnia 2002r., przy czym brak raportu rozliczeniowego na miesiąc 12/2002r.

W dalszej kolejności Sąd ustalił, że odwołujący wykazywał w Urzędzie Skarbowym w G. przychód z tytułu działalności gospodarczej w latach 2000 – 2002. Natomiast brak jest zeznań podatkowych za lata 2003 – 2012r. Dodatkowo skarżący złożył deklaracje PIT-5 za miesiące 4 -11 2001r.

R. W. nie zgłaszał zawieszenia ani likwidacji działalności gospodarczej przed dniem 20 lutego 2014r.

Wobec powyższego Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wydał zaskarżone decyzje z dnia 25 kwietnia 2014r.

Strony nie zgłosiły dalszych wniosków dowodowych.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie wyjaśnień płatnika składek (zapis rozprawy z dnia 26 września 2014r. 5 min. 48 sek. – 13 min. 56 sek.) oraz akt Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. dołączonych do sprawy.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie płatnika składek nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie rozważań należy zauważyć, że postępowanie przed Sądem w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych jest postępowaniem kontrolnym mającym na celu sprawdzenie prawidłowości decyzji organu rentowego. Zakres rozpoznania sprawy jest wyznaczony zakresem przedmiotowym i podmiotowym zaskarżonej decyzji.

Przedmiotem rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie była decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalająca okresy podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz obowiązku opłacania składek na Fundusz Pracy osoby prowadzącej działalność gospodarczą.

Obowiązek ubezpieczenia społecznego osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą uregulowany został przepisami ustawy z dnia

13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.).

Zgodnie z art. 6 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, zaś stosownie do treści art. 12 tej ustawy również do ubezpieczenia wypadkowego.

Przymus ubezpieczenia w myśl art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej.

Obowiązek ubezpieczenia zgodnie z art. 13 pkt 4 trwa od dnia rozpoczęcia działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności.

Zgodnie zaś z art. 12 ust. 1 osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu.

Przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne stosuje się odpowiednio do składek na Fundusz Pracy (art. 32 ustawy o s.u.s.).

Po myśli art. 9 ust. 1 ww. ustawy Osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3, 10, 18a, 20 i 21, spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów, są obejmowane ubezpieczeniami tylko z tytułu stosunku pracy, umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni, służby, pobierania świadczenia szkoleniowego, świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego albo wynagrodzenia przysługującego w okresie korzystania ze świadczenia górniczego lub w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie. Mogą one dobrowolnie, na swój wniosek, być objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi również z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust. 1a.

Skarżący w spornym okresie prowadził działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity Dz.U. z 2007r. Nr 155, poz. 1095 ze zm.).

Zgodnie z pojęciem działalności gospodarczej zdefiniowanym w art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej działalność gospodarcza w rozumieniu ustawy jest to działalność zarobkowa wymieniona w tych przepisach, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Zgodnie z poglądem utrwalonym w orzecznictwie, okresem ubezpieczenia osób prowadzących działalność gospodarczą jest przypadający w okresie podlegania obowiązkowi ubezpieczenia okres rzeczywistego prowadzenia tejże działalności (vide: wyrok SN z dnia 14 kwietnia 1999 r., II UKN 570/98, publik. OSNAPiUS z 2000 r. Nr 13,

poz. 518; wyrok SN z dnia 31 marca 2000 r., II UKN 257/99, publik. OSNAPiUS z 2001 r. Nr 18 poz. 564). W razie, gdy nie doszło do rozpoczęcia działalności albo wystąpiły przeszkody uniemożliwiające jej prowadzenie, obowiązek ubezpieczenia nie występuje.

Samo pojęcie prowadzenia działalności gospodarczej jest ujmowane szeroko. Mieszczą się w nim nie tylko faktyczne czynności należące do zakresu tej działalności, lecz także czynności zmierzające do zaistnienia takich czynności gospodarczych. Działalność gospodarcza obejmuje także działania przygotowujące, zdobywanie uprawnień, poszukiwanie klientów, oczekiwanie na kolejne zamówienia. Równoznaczna z prowadzeniem działalności gospodarczej jest gotowość do realizacji zadań objętych zakresem konkretnej działalności (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 17 grudnia 2003r., III AUa 1531/03, OSAB 2004/1/51; postanowienie SN z dnia 17 lipca 2003r., II UK 111/03, OSNP 2003/17/1 wkładka).

Należy też zwrócić uwagę, że sam wpis do ewidencji działalności gospodarczej (zarejestrowanie) ma charakter deklaratoryjny. Istnienie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej nie przesądza o faktycznym prowadzeniu tej działalności, ale prowadzi do domniemania prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji jest traktowana jako prowadząca działalność gospodarczą. Domniemanie to może być obalone (por. wyrok SN z dnia 14 września 2007r., III UK 35/07, LEX nr 483284, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 marca 2006r., III AUa 2850/04, LEX nr 217125).

„Określenie przez samego przedsiębiorcę daty rozpoczęcia działalności gospodarczej wpisywanej do ewidencji powoduje istnienie domniemania faktycznego, że z tą datą działalność gospodarcza została podjęta i jest prowadzona aż do czasu jej wykreślenia z ewidencji. "Domniemanie faktyczne ma znaczenie dowodowe i może być obalone, co oznacza, iż czasookres prowadzenia działalności gospodarczej wynikającego z wpisu do ewidencji może być korygowany, lecz czynność ta musi być powiązana z wynikami postępowania dowodowego” (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 28 stycznia 2009r., VII SA/Wa 1374/08, LEX nr 489317).

Zaistnienie przerwy w prowadzeniu działalności gospodarczej musi być rzeczywiste, co oznacza, że ubezpieczonego obciąża obowiązek wykazania wystąpienia okoliczności niezwiązanych z warunkami wykonywania działalności gospodarczej, uniemożliwiających jej faktyczne prowadzenie przez pewien okres czasu. W rezultacie okoliczności takie, jak brak koniunktury i związany z nim przestój, brak zamówień (klientów), ich poszukiwanie, brak płynności finansowej i środków na opłacenie należności podatkowych lub z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, czy też wykonywanie czynności zmierzających do realizacji zadań należących bezpośrednio do zakresu prowadzonej działalności bądź zmierzających do stworzenia właściwych warunków do jej wykonywania nie stanowią przesłanki uzasadniającej uznanie istnienia przerwy w prowadzeniu działalności gospodarczej. Oznacza to, że przerwa w prowadzeniu działalności gospodarczej powodująca ustanie obowiązku ubezpieczenia społecznego musi być usprawiedliwiona i udokumentowana (wykazana), a nie uzależniona wyłącznie od woli ubezpieczonego, sprowadzającej się do zamiaru czasowego wyłączenia obowiązku ubezpieczenia społecznego. Obowiązek ten jest bowiem konsekwencją prawną prowadzenia działalności gospodarczej na podstawie wpisu do ewidencji, nie ma tu natomiast zależności odwrotnej, z której wynikałoby, że sam zamiar (wola) wyłączenia z przymusu ubezpieczenia społecznego uzasadniać może przerwę w prowadzeniu działalności gospodarczej. O ile więc wola prowadzenia takiej działalności może mieć znaczenie przy ocenie podjęcia czynności zmierzających bezpośrednio do rozpoczęcia jej wykonywania lub definitywnego zaprzestania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2005 r., I UK 80/05), to rozumowanie także nie może być przenoszone na ocenę zaistnienia okoliczności usprawiedliwiających przerwę w prowadzeniu działalności gospodarczej już po rozpoczęciu jej wykonywania, w szczególności w sytuacji, gdy nie dokonano zgłoszenia tej przerwy do organu ewidencyjnego. Działalność gospodarcza, której prowadzenie zostało rozpoczęte, stanowi przesłankę podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym. W postanowieniu z dnia 17 lipca 2003r., II UK 111/03 Sąd Najwyższy stwierdził, że faktyczne niewykonywanie działalności gospodarczej w czasie oczekiwania na kolejne zamówienie lub w czasie ich poszukiwania, nie oznacza zaprzestania prowadzenia takiej działalności i nie powoduje uchylenia obowiązku ubezpieczenia społecznego.

Dopuszczalność przerw w prowadzeniu działalności gospodarczej została usankcjonowana przez ustawodawcę, który ustawą z dnia 10 lipca 2008r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 144, poz. 888), wprowadził zmianę do ustawy - Prawo działalności gospodarczej, dodając po art. 7b nowy art. 7ba dopuszczający zawieszenie bądź późniejsze wznowienie wykonywanie działalności gospodarczej (w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej) przez przedsiębiorcę. Zmiana ta weszła w życie w dniu 20 września 2008r.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy w okresie od 1 stycznia 1999r. do 30 listopada 1999r., od 1 stycznia 2000r. do 29 lutego 2000r. i od 1 grudnia 2012r. do 20 lutego 2014r. odwołujący podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz miał obowiązek opłacania składek na Fundusz Pracy z tytułu prowadzenia ww. działalności gospodarczej.

W przedmiotowej sprawie nie ulega wątpliwości, że R. W. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej nr (...) w okresie od 1 kwietnia 1998r. do 20 lutego 2014r. oraz na podstawie wpisu nr II/838/98 w okresie od 3 września 1998r. do 30 marca 2001r.

Zdaniem Sądu ubezpieczony w toku procesu nie obalił domniemania, iż jako osoba wpisana do ewidencji prowadził działalność gospodarczą i nie udowodnił, że w spornych okresach faktycznie nie prowadził działalności gospodarczej.

W ocenie Sądu zebrany materiał dowodowy, a w szczególności akta ZUS, w tym informacja Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w G. z dnia 21 października 2013r. jednoznacznie wskazuje, że R. W. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. nr nr I/300/98 i nr II/838/98.

W tej sytuacji R. W. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w okresach, w których nie posiadał innych tytułów do ubezpieczeń społecznych podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz miał obowiązek opłacania składek na Fundusz Pracy z tytułu prowadzenia ww. działalności gospodarczej .

W konsekwencji poczynionych ustaleń Sąd uznał, iż R. W. w okresie od 1 stycznia 1999r. do 30 listopada 1999r., od 1 stycznia 2000r. do 29 lutego 2000r. i od 1 grudnia 2012r. do 20 lutego 2014r. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej oraz miał obowiązek opłacania składek na Fundusz Pracy.

W tym stanie rzeczy – w ocenie Sądu – zaskarżone decyzje z dnia 25 kwietnia 2014r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. dotyczące podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz obowiązku opłacania składek na Fundusz Pracy, należy uznać za prawidłowe.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd orzekł jak w sentencji.

SSO Jolanta Łanowy